

Lieta C-277/22**Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu****Iesniegšanas datums:**

2022. gada 22. aprīlis

Iesniedzējtiesa:*Fővárosi Törvényszék* (Galvaspilsētas Budapeštas tiesa, Ungārija)**Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:**

2022. gada 22. marts

Pieteicēja:*Global NRG Kereskedelmi és Tanácsadó Zrt.***Atbildētāja:***Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal* (Ungārijas Enerģētikas un Sabiedrisko pakalpojumu regulatīvā iestāde)***Fővárosi Törvényszék* (Galvaspilsētas Budapeštas tiesa, Ungārija)**

[..] **Prasītāja:** *Global NRG Kereskedelmi és Tanácsadó Zrt.* ([..] Budapešta [Ungārija] [..])

[..] **Pieteicēja:** *Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal* (Ungārijas Enerģētikas un Sabiedrisko pakalpojumu regulatīvā iestāde) ([..] Budapešta [..])

[..] **Ieinteresētā puse, kas ir iestājusies lietā atbildētājas atbalstam:** *FGSZ Földgázz szállító Zrt.* ([..] *Siófok* [Šiofoka] [Ungārija] [..])

[..] **Strīdus priekšmets:** pieteikums administratīvajā lietā par enerģētikas jomā pieņemtu administratīvo lēmumu [..]

Nolēmums:

Iesniedzējtiesa vēršas Eiropas Savienības Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu par Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/73/EK (2009. gada 13. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/55/EK atcelšanu 41. panta 17. punkta kopsakarā ar [Eiropas Savienības] Pamattiesību hartas 47. pantu interpretāciju.

Iesniedzējtiesa uzdod Eiropas Savienības Tiesai šādus prejudiciālos jautājumus:

- 1) Vai Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/73/EK (2009. gada 13. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/55/EK atcelšanu (turpmāk tekstā – “Direktīva”) 41. panta 17. punkts Pamattiesību hartas 47. panta gaismā ir jāinterpretē tādējādi, ka tam pretrunā ir tāds valsts tiesiskais regulējums, atbilstoši kuram šis dalībvalsts regulatīvās iestādes procedūrās, kurās tiek noteikti tarifi tīkla lietošanai, tarifi pakalpojumiem, kurus var sniegt tīkla pārvaldītāji par speciāliem tarifiem, un pieslēguma tarifi, nosacījumu par tieši skartu personu var izpildīt vienīgi tīkla pārvaldītājs un vienīgi tam šādā statusā ir tiesības apstrīdēt tiesā [šādā] procedūrā pieņemto lēmumu?
- 2) Ja Tiesa sniedz apstiprinošu atbildi uz pirmo jautājumu, vai Direktīvas 41. panta 17. punkts Pamattiesību hartas 47. panta gaismā ir jāinterpretē tādējādi, ka, piemērojot minēto tiesību normu tādā lietā kā pamatlietā, dabasgāzes tirgus dalībnieks – kas atrodas tādā situācijā kā pieteicēja, no kuras tīkla pārvaldītājs saskaņā ar dalībvalsts regulatīvās iestādes lēmumu, ar kuru noteikti tarifi tīkla lietošanai, tarifi pakalpojumiem, kurus var sniegt tīkla pārvaldītāji par speciāliem tarifiem, un pieslēguma tarifi, iekasē tarifu par tāda veida pakalpojumu, kuru var sniegt par speciālu tarifu –, ir uzskatāms par personu, kuru skar minētais lēmums un līdz ar to par personu, kurai ir tiesības apstrīdēt tiesā šo lēmumu?

[..] (Valsts procesuālo tiesību apsvērumi)

Pamatojums

- 1 Iesniedzējtiesa administratīvajā procesā lūdz Eiropas Savienības Tiesu (turpmāk tekstā – “Tiesa”) saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 267. pantu interpretēt tās Eiropas Savienības tiesību normas, kuras ir nepieciešamas pamatlietas strīdus atrisinājumam.

Strīdus priekšmets un atbilstošie fakti

- 2 Ar 2021. gada 10. augusta lēmumu [..] (turpmāk tekstā “apstrīdētais lēmums”), kuru atbildētāja kā valsts regulatīvā iestāde pieņēma procedūrā, kas uzsākta pēc iestādes ierosmes (*ex officio*), saistībā ar komercsabiedrību *FGSZ Földgázzszállító Zrt.* (turpmāk tekstā – “FGSZ Zrt.”), kas darbojas kā dabasgāzes pārvades tīkla pārvaldītāja, dabasgāzes piegāžu jomā par laikposmu no 2021. gada 1. oktobra līdz 2025. gada 30. septembrim tika noteikti speciālie tarifu griesti, ko var piemērot pārvades tīkla pārvaldītājs, un pieslēguma tarifu griesti, ko var piemērot par pieslēgšanas gāzesvadam. Pieteicēja (*Global NRG Zrt.*) ir komercsabiedrība, kas veic dabasgāzes tirdzniecību un izmanto dabasgāzes pārvades tīklu kā šī tīkla lietotāja; šī sabiedrība ir iesniegusi pieteikumu par apstrīdēto lēmumu

administratīvajā lietā iesniedzējtiesā. Pamatlietas strīdus atrisinājumam vispirms ir nepieciešams saņemt Tiesas atbildi par uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem.

- 3 Atbildētājas izdots apstrīdētais lēmums tostarp ir balstīts uz iepriekšēju 2021. gada 30. marta lēmumu [...], ar kuru noteikta bāzes cenu metodoloģija un kuru pieteicēja arī apstrīdējusi 2021. gadā. Ar 2022. gada 12. janvāra spriedumu [...], kas vēl nav stājies galīgā spēkā, *Fővárosi Törvényszék* atcēla atbildētājas [2021. gada 30. marta] lēmumu un uzdeva tai uzsākt jaunu procedūru. Pieteicēja it īpaši apgalvo, ka apstrīdētais lēmums ir prettiesisks, jo, pirmkārt, prettiesisks ir arī [2021. gada 30. marta] lēmums, uz kuru ir balstīts apstrīdētais lēmums, un, otrkārt, atbildētājai neesot bijis jānosaka tarifs par īpašumtiesību cesijas pakalpojumu. Tā apgalvo, ka minētais pakalpojums ietilpst “ar pārvadi nesaistīto pakalpojumu” kategorijā, ievērojot to, kas ir paredzēts Komisijas Regulas (ES) 2017/460 (2017. gada 16. marts), ar ko izveido tīkla kodeksu par harmonizētām gāzes pārvades tarifu struktūrām, 3. panta 15. punktā. Pieteicēja tāpat apgalvo, ka ir pieļauts minētās regulas 4. panta 4. punkta un 19. panta 2. punkta pārkāpums, un galvenokārt lūdz atcelt apstrīdēto lēmumu.
- 4 Atbildētāja lūdz noraidīt pieteikumu administratīvajā lietā tiesā galvenokārt tādēļ, ka pieteicējai nav tiesību iesniegt pieteikumu un, pakārtoti, atzīt, ka pieteikums nav pamatots.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatojums un lietas dalībnieku apgalvojumi

- 5 Iesniedzējtiesa iesākumā izvērtē jautājumu par to, vai pieteicējai kā tīkla izmantotājai ir tiesības iesniegt pieteikumu, lūdzot atcelt apstrīdēto lēmumu, ar kuru ir noteikti tīkla pārvaldītājam piemērojamie tarifi. Saskaņā ar piemērojamo valsts tiesisko regulējumu procedūrās, kurās nosaka tarifus par tīkla izmantošanu, tarifus pakalpojumiem, kurus var sniegt tīkla pārvaldītāji par speciāliem tarifiem, un pieslēguma tarifus, par tieši skarto personu atzīst vienīgi attiecīgā tīkla pārvaldītāju.
- 6 Kā norāda pieteicēja, ar apstrīdēto lēmumu noteiktie tarifi attiecas gan uz tīkla pārvaldītāju, gan tā lietotāju un līdz ar to tie tieši skar abu pušu likumiskās intereses, ņemot vērā, ka tad, ja minētie tarifi noteikti prettiesiski, tiek nodarīts kaitējums tīkla lietotājiem. Pieteicēja kā dabas gāzes tirgotāja saistībā ar tās noslēgto līgumu izpildi nevar nolemt neizmantot apstrīdētajā lēmumā paredzēto īpašumtiesību cesijas pakalpojumu, atbilstoši kuram no *FGSZ Zrt.* automātiski un imperatīvi tiek iekasēts piemērojamais tarifs. Attiecībā uz dabasgāzes tirgotāju tas nav izvēles rakstura papildu pakalpojums, bet gan vienīgais veids, kā tā var veikt gāzes tirdzniecības uzņēmējdarbību ar citiem tirgotājiem, tādējādi tiek ietekmētas visu šī pakalpojuma saņēmēju un pārējo tirgus dalībnieku, kas atrodas salīdzināmā situācijā (dabasgāzes tirdzniecības licenču īpašnieki), tiesības un likumīgās intereses.

7. Pieteicēja apgalvo, ka saskaņā ar valsts tiesisko regulējumu tai bija tiesības iesniegt pieteikumu attiecībā uz procedūru, kurā tika noteikta bāzes cenu metodoloģija, uz kuru ir balstīti tarifi par tīkla izmantošanu un atbilstoši kurai tiek aprēķinātas atlaides, koeficienti un sezonālie faktori attiecībā uz pārvades tīkla pārvaldīšanas tarifiem, un līdz ar to tā uzskata par diskriminējošu un pretrunā Savienības tiesībām esošu nošķiršanu, kuras dēļ tai nav tiesību iesniegt pieteikumu tiesā par apstrīdēto lēmumu, ar ko noteikti tarifi par tīkla lietošanu, tarifi pakalpojumiem, kurus var sniegt tīkla pārvaldītāji par speciāliem tarifiem, un pieslēguma tarifi. Pieteicējas ieskatā attiecībā uz nosacījumu par skaršanu nav nozīmes tam, ka tirgotājs tarifus par tīkla lietošanu var ietvert cenā, ko maksā lietotājs.
8. Atbildētāja iebilst pret pieteicējas apstrīdēšanas tiesībām un apgalvo, ka pieteicēja nav apstrīdētā lēmuma pieņemšanā iesaistītā puse, un ka nepastāv nekādas tiesas saiknes starp pieteicēju un pieteikuma priekšmetu. Tā apgalvo, ka apstrīdētais lēmums nosaka saistības tieši *FGSZ Zrt.* tādējādi, ka tas nevis tieši, bet vienīgi netieši ietekmē pieteicējas stāvokli. Turklāt atbildētāja atsauca uz valsts tiesisko regulējumu, atbilstoši kuram apstrīdētā lēmuma pieņemšanas procesā par vienīgo tieši skarto pusi atzīst ar lēmumu skartā tīkla pārvaldītāju. Atbildētāja noliedz, ka strīdīgais īpašumtiesību cesijas pakalpojums un atbilstošā tarifa samaksa ir saistoši pieteicējai, turklāt tā apgalvo, ka galīgā tarifa iekasēšana ne obligāti tiek veikta no pieteicējas, jo tai ir iespēja šo tarifu ietvert cenā, ko maksā lietotājs. Šajā ziņā tā norāda, ka pieteicējas tiesību iesniegt pieteikumu atzīšana nozīmētu, ka ikviens, kam ķēdes noslēgumā ir jāveic minētā tarifa apmaksa, varētu tikt atzīts par “personu, kuru skar regulatīvās iestādes lēmums” un šādā statusā tas varētu iesniegt pieteikumu administratīvajā lietā tādos apstākļos kā pamatlietā.
9. Atbildētāja atsauca uz Direktīvas 33. apsvērumu, no kura izriet, ka “skartās puses” jēdziens Direktīvā nav definēts, līdz ar to tas ir jāinterpretē un jānosaka saskaņā ar valsts tiesisko regulējumu. Saskaņā ar valsts judikatūru obligāts nosacījums, lai atrisinātu strīdu pēc būtības ir atzīt tiesas tiesiskas intereses esamību, turklāt vienīgi ekonomiska rakstura interese nav pietiekama, lai pamatotu, ka pastāv tiesības iesniegt pieteikumu.

Atbilstošās tiesību normas

10. Eiropas Savienības tiesības:
- Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/73/EK (2009. gada 13. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/55/EK atcelšanu 41. panta 17. punkts
 - Eiropas Savienības Pamattiesību harta: 47. pants

Valsts tiesiskais regulējums:

- *A földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény (Get.)* (2008. gada Likums XL par dabasgāzes piegādi, turpmāk tekstā “Likums par dabasgāzes piegādi”:

129/B pants

1. Procedūrās, kurās nosaka tarifu tīkla lietošanai, tarifu pakalpojumiem, kurus var sniegt tīkla pārvaldītāji par speciāliem tarifiem, un pieslēguma tarifu, par tieši skarto pusi atzīst vienīgi skartā tīkla pārvaldītāju.
 2. Arī procedūrās, kurās nosaka bāzes cenu metodoloģiju, uz kuru ir balstīti tarifi par tīkla izmantošanu, un atbilstoši kurai tiek aprēķinātas atlaides, koeficienti un sezonālie faktori attiecībā uz pārvades tīkla pārvaldīšanas tarifiem, par tieši skarto pusi ar tiesībām tikt uzklautātai attiecībā uz tarifiem atzīst pārvades tīkla pārvaldītāju.
- *A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (Kp.)* (2017. gada Likums I par jurisdikciju administratīvajā procesā)

17. pants. Tiesības iesniegt pieteikumu tiesā

- a) ir personai, kuras tiesības vai likumiskās intereses ir tieši aizskartas ar administratīvo rīcību;

[..].

48. pants. Nepieņemamība

1. Tiesa atzīst par nepieņemamu pieteikumu administratīvajā procesā tiesā, kuru:

[..]

- c) nav iesniegusi persona, kurai ir šādas tiesības saskaņā ar likumu;

[..].

Prejudiciālo jautājumu uzdošanas motīvu izklāsts

- 11 Iesniedzējtiesa ir administratīvā tiesa, kurai ir pakļauta tādu pieteikumu izskatīšana, kas iesniegti, apstrīdot valsts regulatīvās iestādes pieņemtus lēmumus. Lai pēc būtības izvērtētu pieteicējas iesniegto pieteikumu, iesākumā ir jānosaka, vai šis pieteikums – ievērojot visus lietas apstākļus – ir tāds, uz kuru attiecas apstrīdēšanas tiesības atbilstoši Direktīvas 41. panta 17. punktam. Gadījumā, ja tiesvedību ir uzsākusi persona, kurai nav šādu tiesību, iesniedzējtiesai saskaņā ar valsts tiesisko regulējumu, un ņemot vērā procesuālo šķērslī, pieteikums administratīvajā tiesvedībā ir jānoraida kā nepieņemams, neizskatot lietu pēc būtības. Gadījumā, ja var apstiprināt, ka pieteicējai ir tiesības iesniegt pieteikumu,

lai uzsāktu tiesvedību, nākamais solis – kas ir priekšnoteikums lietas atrisinājumam pēc būtības –, ir izvērtēt, vai pašai pieteicējai var atzīt apstrīdēšanas tiesības, proti, vai apstrīdētais lēmums tieši skar viņas tiesības un likumīgās intereses.

- 12 Direktīvā nav definēts jēdziens “puse, kuru skar regulatīvās iestādes lēmums” saistībā ar regulatīvās iestādes lēmumu apstrīdēšanu tiesā, kas ir paredzēta tās 41. panta 17. punktā, tādēļ minētais jēdziens ir jāvērtē atbilstoši Tiesas judikatūrā sniegtajām norādēm. Tiesa 2015. gada 19. marta spriedumā *E.ON Földgáz Trade* (C-510/13, EU:C:2015:189; turpmāk tekstā – “spriedums *E.ON Földgáz*”) un 2020. gada 16. jūlija spriedumā Komisija pret Ungāriju (Maksas par piekļuvi elektroenerģijas un dabasgāzes pārvades sistēmām) (C-771/18, EU:C:2020:584; turpmāk tekstā – “spriedums C-771/18”) izvērtēja, pirmkārt, subjektīvo tiesību apmēru personām, kurām saskaņā ar Savienības tiesībām ir tiesības apstrīdēt tiesā valsts regulatīvās iestādes lēmumu par dabasgāzes iekšējā tirgus regulējumu un, otrkārt, saistībā ar efektīvas tiesību aizsardzības tiesā principu dalībvalstu pienākuma noteikt šādas apstrīdēšanas procedūras saturu. Lietā, ko izskata iesniedzējtiesa, ir jāveic abu šo aspektu detalizētāka interpretācija.

Pirmais prejudiciālais jautājums – valsts tiesiskā regulējuma, ar ko ierobežo tiesības iesniegt pieteikumu tiesā, piemērojamība

- 13 Ar pirmo prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesa lūdz Tiesu veikt interpretāciju par to, kāds ir Direktīvas 41. panta 17. punktā dalībvalstīm noteiktā pienākuma saturs, vienlaikus ņemot vērā arī Pamattiesību hartas 47. pantā nostiprināto efektīvas tiesību aizsardzības tiesā principu. Jautājums ir par to, vai ar Savienības tiesībām ir saderīgs tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums, kas ir piemērojams tādā strīdā kā pamatlietā, saskaņā ar kuru procedūrās, kurās nosaka tarifus tīkla lietošanai, tarifus pakalpojumiem, kurus var sniegt tīkla pārvaldītāji par speciāliem tarifiem, un pieslēguma tarifus, par tieši skarto pusi atzīst vienīgi skartā tīkla pārvaldītāju (Likuma par dabasgāzes piegādi 129/B panta 1. punkts). Valsts tiesiskais regulējums *ex lege* ierobežo apstrīdēšanas tiesības, neparedzot nekāda veida individuālu līdzsvarošanu vai izvērtējumu administratīvajā procesā, kas iesniedzējtiesas ieskatā ir nesamērīgs ierobežojums Direktīvas 41. panta 17. punktā paredzētajām apstrīdēšanas tiesībām.
- 14 Tiesai ir kompetence interpretēt Direktīvas 41. panta 17. punktā ietverto “skar[tās] [personas]” jēdzienu. Savukārt, nepastāvot agrākai, galīgai un skaidrai Tiesas judikatūrai, iesniedzējtiesai nav kompetences izlemt par Savienības tiesību pārkumu un pienākumu nepiemērot Savienības tiesībām neatbilstošu valsts tiesisko regulējumu. Tā kā nepastāv skaidras Tiesas norādes par interpretāciju, iesniedzējtiesai saskaņā ar valsts tiesisko regulējumu pieteicējas iesniegtais pieteikums administratīvajā procesā ir jāatzīst par nepieņemamu, neizskatot lietu pēc būtības, ievērojot to, ka saskaņā ar valsts tiesisko regulējumu pieteicēja ir izslēgta no to personu loka, kam ir tiesības iesniegt pieteikumu tiesā. Līdz ar to ir jāsaņem Tiesas interpretācija par apstrīdēšanas tiesībām, kas ir garantētas Direktīvas 41. panta 17. punktā un Pamattiesību hartas 47. pantā.

- 15 Spriedumā C-771/18, kas pasludināts saistībā ar pārkāpuma procedūru Nr. INFR(2014)2271, kuru uzsāka Eiropas Komisija, Tiesa izvērtēja, vai Ungārijas likumdevēja noteiktās apstrīdēšanas procedūras bija saderīgas ar Savienības tiesībām – tostarp ar Direktīvas 41. panta 17. punktu, kas ir jāaplūko arī šajā lietā. Komisija it īpaši kritizēja to, ka saskaņā ar Likuma par dabasgāzes piegādi 129/A panta 3. un 4. punktu, kas bija spēkā līdz 2016. gada 20. decembrim, attiecībā uz procedūrām, kurās nosaka tarifus tīkla lietošanai, tarifus pakalpojumiem, kurus var sniegt tīkla pārvaldītāji par speciāliem tarifiem, un pieslēguma tarifus, par tieši skarto pusi, kurai ir tiesības iesniegt pieteikumu administratīvajā procesā tiesā, atzina vienīgi skartā tīkla pārvaldītāju. Tomēr pēc Komisijas procedūras uzsākšanas [Ungārijas] likumdevējs atcēla apstrīdētās tiesību normas un Komisija piekrita šādam problēmas risinājumam, lai gan tā uzturēja savu apgalvojumu, ka Ungārija nav pilnībā izpildījusi tai uzliktos pienākumus, neparedzot atbilstošu procedūru, lai garantētu tiesības apstrīdēt regulatīvās iestādes lēmumus atbilstoši tam, kas ir paredzēts Direktīvas 41. panta 17. punktā.
- 16 Neraugoties uz to, ka prasībā saistībā ar valsts pienākumu neizpildi Tiesa izvērtēja vienīgi apstrīdēšanas iespējas, kas bija paredzētas Likuma par dabasgāzes piegādi 129/A panta 3. un 4. punktā, kas bija spēkā līdz 2016. gada 20. decembrim, ir jānorāda uz līdzību starp minēto iepriekšējo regulējumu un pašlaik šajā pašā Likumā paredzēto regulējumu. Nozīmīgākā kopīgā iezīme ir tā, ka abos regulējuma modeļos par tieši skarto pusi atzīst vienīgi tīkla pārvaldītāju, kā rezultātā vienīgi šim pārvaldītājam ir tiesības iesniegt pieteikumu tiesā. Iesniedzējtiesas ieskatā Likuma par dabasgāzes piegādi 129/A panta 3. un 4. punkts, kas bija spēkā līdz 2016. gada 20. decembrim, sakrīt ar minētā likuma 129/B panta 1. punktu, kas ir spēkā pašlaik, tādējādi pašlaik spēkā esošais regulējums ir identisks tam, kuru savulaik apstrīdēja Eiropas Komisija.
- 17 Kā uz to norādīja Tiesa sprieduma *E.ON Földgáz* 50. punktā, lai arī attiecīgās personas tiesības un interese celt prasību tiesā principā ir nosakāmas valsts tiesībās, Savienības tiesībās – papildus līdzvērtības un efektivitātes principu ievērošanai – tomēr ir prasīts arī, lai ar valsts tiesību aktiem netiktu aizskartas tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, kādas tās ir paredzētas Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantā.
- 18 Tāpat, ņemot vērā Komisijas izvirzītās iebildes pret 2016. gada apstrīdēšanas modeli, iesniedzējtiesa uzskata, ka atbildei uz pirmo prejudiciālo jautājumu ir jābūt tādai, ka Direktīvas 41. panta 17. punkts Pamattiesību hartas 47. panta gaismā ir jāinterpretē tādējādi, ka tam pretrunā ir tāds valsts tiesiskais regulējums, atbilstoši kuram šīs dalībvalsts regulatīvās iestādes procedūrās, kurās tiek noteikti tarifi tīkla lietošanai, tarifi pakalpojumiem, kurus var sniegt tīkla pārvaldītāji par speciāliem tarifiem, un pieslēguma tarifi, tieši skartā persona ir vienīgi tīkla pārvaldītājs un vienīgi tam ir tiesības apstrīdēt šajā procedūrā pieņemto lēmumu. Tik tiešām, iesniedzējtiesas ieskatā Likuma par dabasgāzes piegādi 129/B panta 1. punkts nepamatoti to personu lokā, kam ir tiesības apstrīdēt regulatīvās iestādes

lēmumus, iekļauj vienīgi tīkla pārvaldītāju, līdz ar to liedzot apstrīdēšanas tiesības citiem dabasgāzes nozares tirgus dalībniekiem, kurus lēmums var skart tieši.

- 19 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, gadījumā, ja Tiesa uz pirmo prejudiciālo jautājumu sniedz apstiprinošu atbildi, šajā pamatlietā nevarēs piemērot Likuma par dabasgāzes piegādi 129/B panta 1. punktu, ciktāl tas attiecas uz pieteicējas tiesībām iesniegt pieteikumu tiesā, jo valsts tiesiskais regulējums nav atbilstošs Savienības tiesību normām attiecībā uz apstrīdēšanas tiesībām, ne arī Pamattiesību hartas 47. pantā nostiprinātajām tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā. Ņemot vērā, ka tādā gadījumā Eiropas Savienības tiesiskais regulējums būtu tieši piemērojams un tam būtu prioritāte attiecībā uz valsts tiesisko regulējumu, būtu jāatzīst pieteicējas vispārējas tiesības iesniegt pieteikumu tiesā, līdz ar to ir jāsaņem atbilde uz otru prejudiciālo jautājumu par to, kāds ir Savienības tiesībās paredzēto pieteicējas apstrīdēšanas tiesību apjoms konkrētajā gadījumā saistībā ar tās tiešo skaršanu.

Otrais prejudiciālais jautājums – tāda tirgus dalībnieka kā pieteicējas tiesības iesniegt pieteikumu tiesā

- 20 Ar otro prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesa lūdz Tiesai sniegt interpretāciju un norādes saistībā ar Savienības normatīvajiem aktiem par dabasgāzes iekšējā tirgus regulējumu, ar ko nosaka subjektīvo tiesību apmēru personām, kurām ir tiesības apstrīdēt tiesā regulatīvās iestādes lēmumus, lai noteiktu, vai par “pus[i], kuru skar regulatīvās iestādes lēmums” var uzskatīt tirgus dalībnieku, kas ir tādā situācijā kā pieteicēja administratīvajā procesā tiesā saistībā ar apstrīdēto lēmumu, kas ir pamatlietas priekšmets.
- 21 Iesniedzējtiesas ieskatā šis jautājums ir līdzīgs tam, kuru izskatīja Tiesa spriedumā *E.ON Natural Gas*. Saskaņā ar minētā sprieduma 48. punktu tādām uzņēmējām kā *E.ON Földgáz* ir noteiktas tiesības, un ir jāuzskata, ka tā tiesības ir potenciāli aizskartas ar regulatīvās iestādes lēmumu. Sprieduma *E.ON Földgáz* 49. punktā Tiesa norādīja, ka, ja attiecīgajā jautājumā nav Savienības tiesiskā regulējuma, katras dalībvalsts tiesību sistēmā ir jānosaka kompetentās tiesas un jāparedz procesuālās normas attiecībā uz prasībām, kas tiek celtas, lai aizsargātu tiesības, kuras attiecīgajām personām ir noteiktas Savienības tiesībās, bet dalībvalstis tomēr ir atbildīgas par to, lai katrā atsevišķā gadījumā tiktu nodrošināta šo tiesību efektīva aizsardzība. Tomēr ir prasīts arī, lai ar valsts tiesību aktiem netiktu aizskartas Pamattiesību hartas 47. pantā nostiprinātās tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā.
- 22 Ņemot vērā iepriekš minēto, pamatlietā, ko izskata iesniedzējtiesa, ir nepieciešams veikt Direktīvas 41. panta 17. punkta interpretāciju, lai varētu izlemt, vai pieteicēja – komercsabiedrība, kas veic dabasgāzes tirdzniecību, kura kā tīkla lietotāja izmanto dabasgāzes pārvades tīklu –, ir uzskatāma par personu, uz kuru attiecas Direktīvā noteiktās tiesības, un kuras stāvoklis ir aizskarts vai var tikt aizskarts ar regulatīvās iestādes lēmumu, ar kuru tiek noteikti tarifi tīkla lietošanai, tarifi pakalpojumiem, kurus var sniegt tīkla pārvaldītāji par speciāliem tarifiem, un

pieslēguma tarifi, tādējādi, ka ir jāatzīst tās tiesības iesniegt pieteikumu tiesā. Lai sniegtu atbildi uz šo jautājumu, ir nozīme pieteicējas pieteikumā par administratīvās lietas ierosināšanu izvirzītajam apgalvojumam, atbilstoši kuram apstrīdētais lēmums ir pretrunā Savienības tiesībām, jo ar to ir pārkāpts Regulas 2017/460 3. panta 15. punkts, 4. panta 4. punkts un 19. panta 2. punkts – šo jautājumu var izskatīt pēc būtības vienīgi tad, ja iesniedzējtiesa atzīst, ka pieteicējai ir tiesības iesniegt pieteikumu tiesā.

- 23 Iesniedzējtiesa piedāvā atbildēt, ka dabasgāzes tirgotājam, kas ir tādā situācijā kā pieteicēja tādā lietā kā tā, kuru izskata pamatlietā, ir tiesības iesniegt pieteikumu tiesā, jo viņu var atzīt par tieši skartu. Tas ir pamatojams tā, ka tīkla pārvaldītājs, kam apstrīdētais lēmums uzliek tiešus pienākumus, automātiski un imperatīvi no pieteicējas iekasē ar apstrīdēto lēmumu noteiktos tarifus, savukārt pieteicējai kā tirgus dalībniekam, kas veic dabasgāzes tirdzniecību, ir pienākums maksāt šos tarifus tīkla pārvaldītājam un šī pienākuma neizpildes gadījumā tā nevar veikt savu darbību, proti, tirgot dabasgāzi. Līdz ar to apstrīdētā lēmuma potenciāli prettiesiskais raksturs šajā lietā, kas ir pretrunā Savienības tiesībām, tieši skar pieteicējas tiesības un likumiskās intereses.
- 24 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, pamatlietā ir jāsaņem atbilde uz abiem prejudiciālajiem jautājumiem, lai – kā lietas atrisinājumam pēc būtības nepieciešamo sākotnējo jautājumu – noteiktu, vai tiesības uz apstrīdēšanu tiesā sakrīt ar personas aktīvo tiesībspēju saistībā ar pieteicējas tiesību un likumisko interešu tiešu aizskārumu.
- 25 [..]
- 26 [..] [Valsts procesuālo tiesību apsvērumi]

Budapešta, 2022. gada 22. martā.

[..] [Paraksti]